

Kiruna 16 Mars 2026

Svar å det av Domstolen efterfrågade i ärende M954-22

Den sökande har ännu ej, trots Mark och Miljödomstolen i Umeås medverkan till försök att ”läka den brist som består i att den sökande ej tillsett att undertecknad ej kallats som sakägare inför, under och i samband med samrådsprocessen.

Samrådsprocessen är ett obligatorium.

Då de sökande helt bortsett från att ens försöka medverka till att läka denna brist som de förorsakat ärendet, till trots domstolens och rättens påpekande om detta under sittande rätt, så måste denna nonchalans mot vårt svenska rättssystem och rättsmedvetande betraktas såsom synnerligen stötande för alla medverkande parter.

Som information, så har de sökande fortfarande inte vidtagit någon åtgärd för att åtgärda detta avsteg från vår lagstiftning och läka det avsteg och brott mot miljöbalken deras nonchalans innebär.

Om detta beror på att de sökande vanligtvis är verksamma i sådana regioner och på kontinenter, vilka enligt de sökande själva har en betydligt svagare lagstiftning än vi har, inom miljöområdet, får väl vara osagt.

Men ett sådant förhållningssätt innebär, om detta skulle accepteras även i vårt land, att Sverige, i så fall, skulle lagtolkningsmässigt röra sig i riktning mot sådana länder och regioners juridiska och tillståndshanterande system, som de sökande själva har angivit såsom grund för att ”det är bättre att malmer bryts här, ur miljösynpunkt, där det finns en stark miljölagstiftning.”.

Att tillsyns och lagförningsdelen av dessa verksamheters avsteg och brott mot gällande lagar, förordningar och tillstånd, och som ej tillsetts eller anmälts av bl.a. Länsstyrelsen i Norrbottens Län till åklagare, som de senaste veckorna redovisats i press och media, kan bara förstärka den insikt som verkligheten redovisar, att det inte längre kan sägas styrkas, det av den sökande refererade påståendet om att, utifrån att vår miljöskydds och hälsomässiga skyddslagstiftning och tillsyn, skulle vara överlägsen den som hanteras i andra världsdelar och länder, så skulle detta vara en grund för att hellre tillåta verksamhet här.

Att det är anmälningspliktiga brott, detta som skett inom bland andra norrbottniska företags verksamheter, och som tillsynsmyndigheten liksom de verksamhetsansvariga underlåtit, eller kanske medvetet valt, att inte vidare anmäla till åtal innebär som var och en förstår, ”En försvårande omständighet”.

Och ett angrepp på det rättssystem de är satta att upprätthålla.

Sakfrågan

Det är uppenbart att den nu sökande saknar flera nödvändiga elementära kunskaper om mineralisering, föroreningsprocesser, mineral och bergartskunskaper, vattensystems och akveferkunskaper som måste anses behöva förefinnas för att medgivas tillstånd till att bedriva denna typ av icke reversibel miljöstörande och miljöskadande verksamheter.

Och då särskilt i det nu aktuella området, med de problem och risker som är för handen.

Att de saknar dessa nödvändiga kunskaper, förmågor och insikter för att bryta ut de av dem eftertraktade mineraliseringarna, kommer så tydligt i uttryck i såväl de påståenden de ”lagt som

grund" för sina ansökningar.

Men kanske allra mest i det faktum att de nu, redan, innan de ens börjat försöka bryta mineralen, försöker att frångå sin egen ansökan om "föroreningar vid tömning av vatten", från den tidigare gruvverksamheten.

Den sökande lanserade att "vattnet från gruvverksamheten kommer att vara så rent att det går att dricka."

Förslagsvis kanske då styrelsen för bolaget, tillsammans med Verkställande direktören kan förevisa ett sådant "drickande" publikt i media, i stil med det som "Skogsverksamhetsansvariga" gjorde när de i min ungdom stod i TV och drack hormoslyr?

Att de nu i sina "kompletteringar" hävdar att de måste, och har utgått ifrån "homogeniserade", eller i verkligheten, utspädda vattenprover vid sina beräkningar, innebär att de ej kan tagas på allvar.

Alla utav oss äldre, har väl, en eller ett antal berättelser om hur någon, eller en själv, vid något eller några tillfällen har tullat ur flaskor ifrån föräldrarnas spritkabinett?

Och för att detta inte skall märkas volymmässigt, fyllt upp med vatten.

Efter ett antal gånger i samma flaska är det inte särskilt mycket alkohol eller ursprungsdryck kvar i den "homogeniserade blandningen".

Det verkar som att en del "verksamhetsansvariga" aldrig har lämnat ungdomsårens metoder.

Se bland annat den uppenbara missuppfattningen att det skulle vara mer radioaktivt material och tungmetaller stående i en "kolonn" så som i de ventilations schackt som de resonerar kring, än nere på botten i gruvan.

Det är ju faktiskt så att de tyngre mineralen och partiklarna sjunker ner mot botten. En princip som företaget självt dessutom avser att nyttja i sina flotations verk, om det nu kommer så långt.

Att således hävda att det inte går att testa överallt, och att de dessutom saknar grundläggande baskunskaper rörande såväl vattenföring i bergarter, i närområdet och vilka källor detta mycket förorenade vatten har, tillsammans som de inte i sin verksamhet tagit höjd för att det är betydande, och dessutom ett varierande "vatten" som de har att ansvara för, innebär nu som de visar med sin ansökan om ändrade villkor, att de anser att det är våra marker, våra älvar, sjöar, åar, bäckar och slutligen Bottenviken och vår natur som får "Ta' höjd för detta".

Eller bli den soptipp som i likhet med Ala Lompolo, (Nedre Lomben), nu står ut som en av de mest tungmetall förgiftade sjöarna med kvicksilver, i vårt land.

Och som att minst tre "huvudmän" för sanering och återställning, fortfarande står med rekordet.

Liksom att inget gjorts på detta område.

Så, det kvicksilver, som i likhet med ett stort antal andra tungmetaller, finns i detta gruvvatten utöver den radiakförorening som föreligger, där Uran och dess sönderfallsprodukter är en sådan källa, saknas i de redovisningar som kunnat tagas del av.

Och som samebyarnas representanter, länstyrelse, och naturvårdsverk efterfrågat, "Var, hur, och på vilket sätt skall dessa föroreningar "hanteras" för att inte skada liv, hälsa natur och omgivande system?"

Ni är säkert underkunniga om att de kvicksilver föroreningar som gått och går ut i Torne älv genom Luossa bäcken, redan kan antagas vara delaktiga i den överrepresentation av skador på barn som levt vid och av vad älven ger?

Exempel på sådana skador är ryggmärgsbrock, och liknande störningar och skador på neurala system och på de strukturer som de skall vara inneslutna i.

Ett antal märkliga benskörhetsdiagnoser finns också i de material som finns från detta nedströmsområde.

Att de mineraler, såsom asbest och ett stort antal kiselbaserade strukturer som spridits och sprids över områdena från tidigare brott, och som också lett till eller medverkat och försvårat luftrörs, lung-, samt "astmatiska" besvär, är fullt klarlagt.

Att de utsläpp av material i "vattentömningsutsläppen", liksom i "deponier av saneringsmaterial" kommer att även rinna ut genom en "tömningsväg" som går över Rautas älven och som rinner in ovanför orten Kuravara och ovanför Kiruna stads och Tuollavaras råvatten intag, gör detta äventyr särskilt oroande.

Då också utifrån den "ospecifika" kravstandard som den sökande nu önskar "erhålla"

Att det även föreligger märkliga skador utifrån den "andra" tömningsvägen i form av missbildade ryggrader på abborrar i dessa resipienter, är väl inte förvånande.

Men ej beaktat.

Således,

utifrån att de sökande ej förmått annat än framföra en julklappslista för sin verksamhet, och särskilt utifrån den ignorans över hur tungmetaller och radiakmaterial "deponeras" i vattenbärande, vattenförande liksom i vatteneroderande områden och system, så ansluter undertecknad sig till den oro som förevisas i såväl Naturvårdsverkets, Länsstyrelsen i Norrbottens Län, Samebyarnas inlagor samt påtala återigen de risker som följer av okunskap, oförmåga parad med nonchalance, som redovisas i och med de yrkanden som den sökande inkommit med.

Yrkar därför igen på att den sökande först åläggs att vidtaga de åtgärder för läkande av samrådsbrister mm, som Lagstiftarna framlagt för samråd mm som dessa kräver.

Yrkar på att denna "tömningsprocess", genomförs med "Best available technics", BAT.

Vidare yrkas på att särskild kontinuerlig analysutrustning införs som stoppar tömning om oacceptabla föroreningsnivåer syns i tömningsflödet.

Yrkar vidare på att de krav som ställdes tidigare i Mineral och gruvlag rörande att det inom kärnmaterialverksamhet, brytning, beredning, och anrikning liksom lagerhållning av sådant material, skall finnas särskild ansvarig och utbildad personal, liksom kontrollsystem, dokumentation och anmälningssystem.

Yrkar att de yrkanden som den sökande framfört skall avföras och ersättas med rimliga och godtagbar villkor, särskilt under "tömningsfaserna".

Vill samtidigt framföra att vi delägare i det Markköp, som Sveriges Riksdag försålde genom beslut av år 1899, dagtecknat av Kronprins Gustav i maj detta år, innefattande till delar nu aktuellt område, skall vidmakthållas vid de rättigheter, egendommar och malmer som tillhör denna samfällighet av år 1899.

